

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H.C. van der Ent, Elburg;
Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. L.W. van der
Meij, Alphen a.d. Rijn; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan
Zee; Ds. M.C. Tanis, Slidrecht-Centrum; Ds. M.
Vlietstra, Zeist; Ds. P. van Zonneveld, Driebergen; A.
Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee,
Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d
Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de
administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen
a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs
voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.
Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

's Vaders Zoon aan boord . . . en toch vrezen!

En Hij zeide tot hen: "Wat zijt gij zo vreesachtig? Hoe hebt gij geen geloof?"
Marcus 4 : 40.

De Heere Jezus is tegen de avond met Zijn discipelen in het schip gegaan om over te varen naar de andere zijde van het meer van Gennésareth. Het is een lange, drukke dag geweest, Jezus is vermoeid. In het achterschip gaat Hij liggen. Zijn hoofd op een oorkussen valt Hij spoedig in een diepe slaap. Waarom ook niet? Het is goed weer en de route is overbekend. Misschien was het oorkussen, waar Jezus op sliep, wel het stuurmanskussen. Dat wil zeggen: het kussen dat de stuurman in staat stelde wat hoger te zitten om beter te kunnen uitzien. Als dit waar is, bewijst het wel, hoe vredig de vaart is. De stuurman kon het kussen wel missen.

Maar dan ineens verandert het. Zomaar, zonder enige waarschuwing steekt de wind op, die al gauw aangroeit tot een hevige storm. De golven krijgen witte koppen en steigeren tegen het scheepje op. De situatie wordt hachelijk. En de discipelen, die toch wel wat gewend waren, worden bang. Tegen deze storm zijn ze met al hun ervaring toch niet opgewassen. Ze worden bang. Want ze redden het niet.

Maar discipelen, waarom toch bang? Wie ligt daar dan in het achterschip? Ge hebt toch 's Vaders Zoon aan boord? En — hoe kan het dan anders: veilig strand voor 't oog?

Ja, het is waar: Jezus is aan boord. Maar.... Hij slaapt! Hij slaapt rustig. En Hij kan rustig slapen, omdat toch ook de stormen in Zijn hand zijn.

Maar de discipelen hebben geen oog voor het majesteitlijke hiervan. Daarvoor is hun angst te groot. Wij gaan ten onder en Hij slaapt maar. Hoe is het mogelijk? Zij gaan Hem wekken: "Meester, bekommert het U niet, dat wij vergaan?"

Jezus staat op en Hij bestraft de wind. Let wel: Hij *bestraft* de winden en de zee. Want wind en zee zijn hier vertegenwoordigers en beeld van de machten, die zich tegen Jezus en Zijn werk verzetten. Maar op Jezus bestraffend machtwoord moeten winden en zee geboorzamen: en er werd grote stilte!

Maar Jezus bestraft ook de discipelen: "Wat zijt gij zo vreesachtig? Hoe hebt gij geen geloof? Hij, Jezus, was aan boord. En dan toch vrezen?"

Lezers, we zullen toch niet vanuit de hoogte op de discipelen neerzien? Ze hadden tenminste 's Vaders Zoon aan boord. Hebben wij Hem al aan boord van ons levensschip? Dat is toch de eerste en allesbeslissende vraag, waar we niet omheen kunnen noch mogen? Zo niet, dan komen wij straks voor eeuwig om als de storm van de dood ons levensscheepje meesleurt.

En als wij door genade, zij het schuchter, mogen belijden dat wij geloofswerkzaamheden met Christus leerden kennen, dat wij Hem onmisbaar nodig leerden krijgen als Profeet, Priester en Koning, zullen we dan nog vanuit de hoogte op die vrezende discipelen neerzien? Nee toch? Of zijn we dan nooit

bang, als de stormen in ons leven opsteken? Van welke aard die stormen dan ook mogen zijn.

Hebben we geen redenen te over om ons met de discipelen te schamen voor onze ongeloofvrije vrees, als het stormt, terwijl Jezus slaapt?

Dan ook dit nog. Jezus bestraft de discipelen en Hij brengt de storm tot bedaren. Maar was er hier niet een andere weg geweest? Had Jezus hier soms aan Zijn jongeren een grote overwinning, een heerlijke ervaring willen schenken?

Varen door de storm met een schip dat kraakt, met een zeil dat scheurt, langs de rand van de afgrond, maar met de jubelende zekerheid in het hart: wij kunnen niet ondergaan, want wij hebben 's Vaders Zoon aan boord?

Dan was het een zware, maar grote nacht in hun leven geworden, waaraan zij later met dankbare vreugde hadden teruggedacht. Of zou de Heere het niet dikwijls laten stormen om het geloof van Zijn kinderen te beproeven, te louteren en te versterken?

'k Zal Zijn lof, zelfs in de nacht, zingen....!

Ds. M. Vlietstra.

Van de administratie

We mochten ook in deze periode weer veel betalingen van het abonnementsgeld ontvangen met een groot bedrag aan overbetalingen, n.l. f 10.150,25 en een gift van f 100,- voor de school in Dundas. Heel hartelijk dank. 4 nieuwe abonnees konden worden ingeschreven. We ontvingen ook het abonnementsgeld van de vorige jaargang van onze lezers uit Canada.

We willen bij deze gelegenheid de heer Sommer hartelijk bedanken voor het vele werk dat hij in Canada voor ons blad doet. Vanwege de lage dollarkoers (± f 1,50) is het abonnementsgeld omgerekend in Hollands geld natuurlijk veel te laag.

Misschien zouden onze overzeese vrienden, bij de betaling van het abonnement voor deze jaargang, daar rekening mee willen houden. Bij voorbaat dank. Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

Van de Redactie

1. **School van Dundas en Hamilton.** Ik ontving weer verschillende giften van diakonieën van onze kerken en wel van Vianen van f 1.500,- en van Tholen van f 100,- en dan nog van enkele gemeenten, waarvan ik niet de naam weet, maar wel het nummer bij de bank. Dat vermeld ik omdat er dan controle is voor de desbetreffende diakonieën. Het betreft een gift van f 2.000,-, overgeschreven van banknr. 3054.02102, een gift van f 250,- van banknr. 3687.48375 en een gift van f 100,- overgeschreven van banknr. 2582.16603. Verder een gift van NN van f 20,-. Mede namens de schoolvereniging heel hartelijk dank.

2. **Gomarusschool Gorinchem.** Het is van groot belang dat onze kinderen zoveel mogelijk naar reformatische scholen gaan. Daarom willen we de aandacht vestigen op de advertentie in dit nummer van de Gomarusschool voor Mavo en Havo te Gorinchem. B.

Inhoudsopgaven

Bij verschillende bladen, zoals De Wekker, De Saambinder, De Waarheidsvriend enz., is het de goede gewoonte om aan het begin van een

nieuwe jaargang een opgave te zenden van de inhoud van de vorige jaargang. Daardoor zijn de bezitters van vorige jaargangen in de gelegenheid om na te gaan of en zo ja wat er vroeger over een bepaald onderwerp geschreven werd, welke meditaties geplaatst werden enz.

Men zal tevergeefs zoeken naar een opgave van de inhoud van vorige jaargangen van ons blad. Dat wordt steeds weer en steeds meer als een gemis gevoeld. Daar kan nu in worden voorzien.

Ds. Van der Meij vond in Alphen aan den Rijn een lezer van Bewaar het Pand bereid om zo'n inhoudsopgave voor elke jaargang afzonderlijk te vervaardigen. Hij is ermee begonnen en heeft al opgaven voor de eerste 20 jaargangen gereed. We zijn hem daar zeer dankbaar voor. Het geheel ligt in een map voor me.

Het zou natuurlijk een kapitaal kosten wanneer alles zou worden gedrukt in het formaat van ons blad en dan aan onze abonnees zou worden toegezonden. Het is kostbaar, maar in allerlei opzicht niet nodig, omdat er in de loop der jaren vele lezers door overlijden enz. zijn afgevallen en anderen hun plaats hebben ingenomen.

We hebben daarom een andere gedachte. Alles is getypt op vellen van Din-formaat. Daarvan kunnen copieën worden gemaakt net zoveel als er blijken nodig te zijn. Per jaargang zijn er 4 of 5 bladzijden. Laten we als prijs noemen f 1,- per jaargang, verhoogd met verzendkosten. Iemand kan de inhoudsopgaven bestellen voor de jaargangen die hij in zijn bezit heeft. Hij kan de inhoudsopgaven bij elkaar in een map of klemmap bewaren. Dan zijn ze nog gemakkelijker te raadplegen dan wanneer de opgaven apart bij iedere jaargang waren gevoegd. We hopen dat binnenkort ook de opgaven voor de 21e en 22e jaargangen gereed komen.

Wie heeft er belangstelling voor en voor welke jaargangen? We horen dat graag spoedig met het oog op het bepalen van het aantal copieën dat gemaakt moet worden.

B.

Ontmoetingsdag

We vragen weer uw aandacht voor de ontmoetingsdag van vrienden en vriendinnen van Bewaar het Pand, die D.V. zal worden gehouden op zaterdag 9 april a.s. in het kerkgebouw van de Chr. Geref. kerk te Slidrecht-centrum.

Het programma ziet er als volgt uit:

Morgensamenkomst: aanvang 10.30 uur.

Opening: Ds. G. Blom te Meerkerk.

Spreker: Ds. B. de Romph te Noordeloos.

Slotwoord: Ds. L.W. van der Meij te Alphen aan den Rijn.

Pauze.

Middagsamenkomst: aanvang 2 uur:

Opening: Ds. J.P. Boiten te Schiedam.

Spreker: Ds. D. Slagboom te Katwijk aan Zee.

Slotwoord: Ds. M.C. Tanis te Slidrecht-centrum.

Komt u ook?

B.

Voor u gelezen

19.

(Uit het jaarboekje voor de Christelijke

De tuinbaas en zijn arbeider (I)

Bijna een halve eeuw geleden werkte een eenvoudig werkman met eenige anderen van zijn stand, onder 't opzicht van een bekwaam tuinman op een buitenplaats, in een der meest gezochte deelen van ons vaderland.

Veranderd door de vernieuwing zijns ge- moeds, leefde hij wel in, maar niet voor de wereld. Hij had een vermaak in de wet Gods naar den inwendige mensch, was een gezelschap dergenen, die de Heere vreezen, en hield zich verre van de lieden dezer wereld, voor zooverre die zich vermaakten in zonde en ongerechtigheid.

Die praktijk des levens bracht hem hoge interesse op.

Hij genoot de gunst des Heeren, was bij 's Heeren volk in hoge achting en werd door de wereldsche omgeving, waarin hij moest ver- keeren, wel niet gezocht, maar werd toch met eerbied gadeslagen en meer ontzien dan zij liet blijken.

Door zijn godzalige wandel boezemde hij ontzag in bij zijns gelijken en zijn meerde- ren. Zijn welmenende vermaningen en vrien- delijke waarschuwingen deden kracht op 't geweten van ieder met wie hij in aanraking kwam. En werd hij door 's Heeren volk bemind en gezocht, de lieden dezer wereld trachtten hem steeds te ontvluchten, hoewel zij hem prezen over zijn nauwgezetten wan- del.

De tuinman, onder wiens opzicht hij arbeid- de, was een kind der wereld, even als zijn vrouw, die geen hoger genot begeerde en zocht dan zich te vermaken in hetgeen het vlees kan strelen. Beiden leefden buiten God en zonder Christus. Zij dachten noch aan God, noch aan Zijn gebod en vermaakten zich, na volbrachte arbeid, met alle macht in die dingen, waarover 's Heeren volk zich met droefheid schaamt. Inzonderheid de Zondag werd in ijdelheid en zondige dartelheid door- gebracht met en in gezelschap van de lieden, die van de wereld zijn.

De arbeider vond ook op de rustdag zijn hoogst vermaak en zielsgenoegen, doch niet, als zijn meester, in de dingen dezer wereld, maar in de dingen, die des Geestes Gods zijn, die hij door de genade had beginnen te ver- staan. Zijn hoogste genot vond hij onder de prediking des Woords, vooral wanneer hij door genade de waarheid mocht verstaan, die hem door een jeugdig prediker met grote eenvoud, maar naar de mening des Geestes verkondigd werd. Niet zelden mocht hij de liefelijkheid des Heeren aanschouwen onder de bediening des Woords, en keerde dan, met kracht versterkt in zijn ziel, huiswaarts om aan de avond van de rustdag onder Gods volk de deugden te verkondigen desgenen, Die zich zijner had willen ontfemen.

Hoe meer hij des Zondags was verkwikt en gevoed onder 't Woord des Heeren, hoe meer hij met zielsmedelijden was vervuld over den treurigen staat van zijn medearbeiders en van zijn tuinbaas, en hoe minder hij kon nalaten met hen te spreken over hun eeu- wig belangen.

Inzonderheid was hij met hoge belangstel- ling vervuld voor het eeuwig welzijn van de tuinman. Menig gebed werd door hem in stilte uitgesproken, menige zucht klom uit de diepten zijns harten omhoog, om de weder- baring en bekering van die man. Ook liet hij nu en dan een woord uit, om hem, kon het zijn, uit zijn droom te doen ontwaken en als een middel in 's Heeren hand, bij hem de indruk te verwekken, dat hij, voor de eeu- wigheid geschapen, een leven na dit leven te wachten had. Soms waagde hij het van hel en hemel, van gelukzaligheid en rampza- ligheid te spreken en te zeggen, wat een werelddienaar, maar ook wat een kind van God te wachten had.

Dit een en ander, hoewel slechts met enkele woorden te kennen gegeven, werd door de tuinbaas nu eens met ongeduld, dan weer met enige aandacht aangehoord. Zulks maak- te de arbeider steeds vrijmoediger.

Eindelijk neemt hij, onder verzuchting tot de Heere, de vrijmoedigheid, hem uit te nodigen met hem te gaan onder de prediking des Woords. De uitnodiging wordt echter door de tuinman met afkeer verworpen, met

de woorden: "meent gij, dat ik mij in uw fijne kerk wil laten zien?"

Hoe smartelijk en teleurstellend hem die verachting van 's Heeren dienst en Woord ook vallen mocht, onze werkman bleef steeds in het gebed en meer en meer werd hij gedrongen om de redding te smeken van dat ongelukkig kind der wereld. Steeds kwam hij, na dagen tusschenpoos, met hetzelfde voorstel tot hem, maar ook telkenmale werd zijn dringend verzoek met steeds krasser versmading verworpen. Inplaats van gun- stig te werken en goede vruchten af te wer- pen, werd meer en meer de vijandschap openbaar.

Toch kon onze werkman zich tegenover zijn meester niet inhouden. Wel had hij ogen- blikken, dat hij uit moedeloosheid aan 't wel- gelukken zijner pogingen wanhoopte, en ook gingen er dagen (soms meer dan een week) voorbij, waarin hij zijn voorstel niet durfde vernieuwen, maar dan werd het hem heet in zijn binnenste en herhaalde hij, niet zelden onwillekeurig, 't zelfde voorstel en riep met een gelaat, waarop ernst en belangstelling te lezen was: "Kom, baas! ga toch Zondag eens met mij ter kerk!"

Maar alle moeite scheen vruchteloos en de vurige gebeden van de godvruchtige werk- man schenen onverhoord te blijven.

Zo verliep de eene week na de andere, waarin de werkman voor zichzelf wel ervaarde: "niemand sluit de deur des tempels om niet!", daar de tuinman doorbrak in wereld- dienst en overtredingen.

't Scheen erger met hem te worden.

Op zekere morgen verneemt werkman K. dat de tuinmansvrouw eenige weken op reis zal gaan om die bij hare familie in Friesland door te brengen.

Nadat zij een paar dagen is vertrokken en de tuinman dus alleen is achtergebleven, wordt onze werkman als bij de vernieuwing de toe- stand van zijn meester op het hart gebonden en ook de moed weer verlevendigd om hem alweer het voorstel te doen, dat hij daartoe aangedrongen uit vrees, dat hij nog dieper in de zonde zal worden ingewikkeld, wijl hij alleen is en de tegenwoordigheid zijner vrouw mist. Want schoon zij even onbe- zonnen als hij voortleefde, toch hield zij hem van sommige zonden af, waarin hij zich zo gaarne bewoog.

't Is in de week, waarop het Paaschfeest volgde. De werkman heeft Vrijdags den ge- heelen dag met zijn voornemen geworsteld aan de troon der genade en toen hij 's avonds de prediking over de begrafenis des Heilands met zalige vertroosting heeft bijgewoond, treedt hij zijn woning binnen met vast be- sluit en bidden voornemen, den volgende dag dezelfde uitnodiging te zullen herhalen. Zaterdagmorgen begeeft hij zich in opge- wektheid des harten naar 't werk, treedt blijmoedig de buitenplaats op, werkt tot aan 't middaguur in zalige overdenking en met verlangend uitzien naar de paaschmor- gen. Na de maaltijd weer aan 't werk getogen, heeft hij eindelijk des avonds het dagwerk volbracht.

Zijn weekloon wordt hem uitbetaald, ook anderen ontvangen het hunne, maar inplaats van met die andere arbeiders de buiten- plaats te verlaten, slaat hij een slingerpad in alsof hij iets vergeten heeft, dat hij nog moet verrichten. Hij begaf zich nu naar de tuin- manswoning, herhaalt daar zijn verzoek en vraagt: "Och baas! u is nu zo eenzaam; ga toch morgen eens met mij naar de kerk!"

De tuinman ziet hem zwijgend maar vra- gend aan en geeft tot vreugde van de werk- man dit gunstig antwoord: "Welnu, ik zal met u gaan; want eerder zijt ge toch niet tevreden. Haal mij maar aan, en ik zal voor éénmaal aan uwe begeerte voldoen!"

Huppelende van blijdschap verlaat onze werk- man met een dankerkennend hart de bui- tenplaats, en bidt vurig: "Och Heere! geef nu voorspoed!"

De Zondagmorgen breekt aan en reeds vroegtij- dig is werkman K. aan de tuinmanswoning. Enkele oogenblikken daarna zijn tuinman en arbeider op weg naar het huis des gebeds. De een met een zucht tot de Heere, Wiens opstanding wordt herdacht, de ander zonder eigenlijk te weten wat hij daar doen zal, of liever alleen om voor één keer aan de be-

geerte des arbeiders te voldoen of daarmede in de toekomst van hem af te komen.

De godsdienstoefening wordt gehouden in een klein gebouw, daartoe door de eigenaar afgestaan uit belangstelling in des Heeren dienst. Het is vrij wel bezet.

De prediker is een jongmensch, die nog maar slechts enkele malen voor 't publiek is op- getreden.

(Wordt vervolgd)

Nederlandse Geloofsbelijdenis

4.

De kanonieke boeken van de Heilige Schrift

Sommigen zijn geneigd aan dit artikel wei- nig aandacht te besteden. Wie het immers even vluchtig doorleest, zal er nauwelijks meer inzien dan een opsomming van de Bij- belboeken. Nu zijn opsommingen in de regel niet zo bemind. Daarbij: hebben we al niet jong de boeken van het Oude- en Nieuwe Testament op school geleerd? Er waren zelfs wel gedichten om deze gemakkelijker te onthouden. Is het dan eigenlijk wel nodig en nuttig om daar uitvoerig mee bezig te zijn? Wie dat laatste denkt vergist zich. Vóóraf wil ik al graag zeggen, dat ik er niet zo gerust op ben of velen de Bijbelboeken wel zo goed kennen. De proef op de som blijkt wel bij meer dan één catechisant. Als op catechisa- tie een Bijbelgedeelte besproken wordt en je noemt het Schriftgedeelte, dan wordt het vaak niet zo vlug gevonden. Even bij een ander kijken..... informeren naar de bladzij van de gebruikte Bijbel..... het zijn zo van die dingen, die dan opgemerkt worden.

Het-uit-het-hoofd leren wordt op veel scholen als een onnodige en achterhaalde zaak be- schouwd. In dit geval moeten we zeker zeg- gen: helaas!

En dan: het gaat hier niet om een opsomming van de Bijbelboeken zonder meer. Er zijn mensen genoeg, die zonder mankeren de boeken van het Oude- en Nieuwe Testament kunnen noemen, terwijl ze niet onder- schrijven waarom het hier gaat. De enkele regels, waarmee dit artikel begint is wel véélzeggend. Het gaat hier om welke boeken tot de Heilige Schrift behoren. We kunnen ook zeggen: welke boeken tot de kanon beho- ren. In dát licht wordt over het Oude- en Nieuwe Testament gesproken en worden de Bijbelboeken genoemd. "Wij vervatten de Heilige Schrift in twee boeken, des Ouden en des Nieuwen Testaments, welke zijn Kano- nieke boeken, waar niets tegen te zeggen valt".

Kanonieke boeken

De in artikel 4 vermelde boeken worden dus kanonieke boeken genoemd. Ze worden als zodanig beleden. De aanduiding "Kanoniek" komt van een Grieks woord, dat eigenlijk meetriet of richtsoer betekent. Het gaat hier dus niet maar om een lijst van boeken, maar om die boeken die een "kanon" zijn voor geloof en leven, een norm en maatstaf van een volstrekt karakter. Deze boeken mag men niet tegenspreken. Zij zijn onfeilbaar, gezaghebbend. Mensen kunnen regels geven om ernaar te wandelen: zó en zó moet het. Er is echter maar één Boek dat werkelijk en volstrekt regel is: de Heilige Schrift. En al de boeken, die daarin vervat zijn, moeten zo erkend worden. Zij zijn boven alle mense- lijke critiek verheven. Het is duidelijk dat hier een band is tussen de belijdenis van de Goddelijke oorsprong en ingeving van de Heilige Schrift met het canoniek karakter. De boeken zijn dáárom canoniek, zij zijn normatief, omdat zij Góds Woord zijn.

Opvallend is hier de eenvoudige belijdenis des geloofs: "welke zijn Kanonieke boeken, waartegen niets te zeggen valt". We vinden deze belijdenis terug op het titelblad van onze Statenvertaling. Het is telkens, als we die lezen, weer een bewijs, dat onze vaders in deze lijn ook toen hebben gedacht: "Bijbel, dat is de ganse Heilige Schrift bevattende al de kanonieke boeken van het Oude en Nieuwe Testament". Er is veel aan gelegen, dat die eenvoudige belijdenis geloofd wordt. Helaas probeert men in onze tijd maar al te veel door allerlei redeneringen deze belijdenis te ondergraven. Laten we niet vergeten, dat het hier niet om een geringe zaak gaat. Het

gaat om de zekerheid dat we in de Bijbel, zoals wij die mogen bezitten, een onbedriegelijke regel en toetssteen hebben voor wat voor Zijn wil moet worden gehouden en wat ter zaligheid geloofd moet worden.

De Roomse leer stelt de kerk tot canon, tot regel en norm. Zo wordt de kerk boven de Heilige Schrift verheven. De kerk maakt het uit wat geloofd moet worden en hoe geleefd moeten worden. Daartegenover geloven we dat Góð het alleen uitmaakt. Hij alleen heeft het over het geloof en leven te zeggen. Hij heeft dat gedaan in Zijn Woord. En nu het God behaagd heeft zó te spreken, dan heeft Hij er Zelf voor gezorgd, dat de Heilige Schriften ook zó tot Zijn kerk gekomen zijn en door Zijn kerk gevonden werden.

De bijzondere leiding Gods

Er is heel wat geschreven over het tot stand komen van de canon. Men heeft gewezen op het verschillend oordeel over Bijbelboeken als Esther en het Hooglied in het Oude Testament, zo ook over de brief van Jacobus in het Nieuwe Testament. Het historisch proces van de canonvorming en de menselijke factor daarin heeft men graag benadrukt. De omvang van de Bijbel zou het resultaat zijn van menselijke — en vaak onjuiste — overwegingen. Ik wil er hier niet breed op ingaan. Het zijn maar enkele gedachten, die we vandaag van veel zijden kunnen horen. Komen ze veelal niet voort uit de onwil van de mens van nature, die niet wil buigen voor wat God in Zijn Woord zegt? Ons hart is bedriegelijk. Het geldt niet alleen hen, die tornen aan de canoniciteit van de Heilige Schrift, maar ons allen. Wij willen niet weten van de regel, die God gesteld heeft voor geloof en leven. Het moet echter wel opvallen dat juist zij, die zo graag de menselijke factor benadrukken bij de inspiratie het evenzeer doen, als het gaat om de totstandkoming van de canon van de Heilige Schrift. Zo wordt ook het werk van de voorzienige God daarbij ontkend en miskend. Het geloof in de zekerheid van de canon wordt een vlucht in de gedachte van de bijzondere voorzienigheid Gods genoemd. Voor ons ligt achter deze eenvoudige belijdenis juist wel het wonder van Gods bijzondere voorzienigheid! Uiteraard ging het ontstaan van de canon niet buiten mensen om. Wij weten ook van beslissingen van kerkelijke vergaderingen. We geloven echter niet dat menselijke beslissingen de Bijbelboeken canoniek gemaakt hebben. Onder de leiding van de Heilige Geest werden zij als zodanig erkend. Zij beleden alleen wat God als zodanig gegeven had.

Is het geen wonder? De Bijbelboeken zijn in verschillende tijden gegeven. Wat een tijdsverschil ligt er al niet tussen Genesis en Maleachi! Hoe waren ze reeds niet in de tijd van de Heere Jezus als een éénheid gegeven! Hij heeft zo het Oude Testament als het Woord Zijns Vaders aanvaard en aangehaald. De Nieuw-Testamentische geschriften werden ook al spoedig in de eerste Christelijke Kerk gekend en aanvaard. Men moet het toegeven, dat er veel onzekerheden zijn over de wijze, waarop de huidige canon tot stand kwam. Zou het niet zijn, omdat we toch vooral moeten letten op Gods bijzondere, op Gods wonderlijke zorg? Hij heeft de Bijbel als éénheid, met ál die Bijbelboeken, door Zijn Goddelijke Hand doen vinden. Zij zijn zó erkend om zichzelf, om de Goddelijke inhoud. Daarin alleen kan het levende geloof rust vinden en niet in enige redenering die afbreuk doet aan de onfeilbare norm van Gods Woord.

Oude- en Nieuwe Testament

Dit artikel is ook onderwijzend voor de waardering van het Oude- en Nieuwe Testament. Hier wordt niet zozeer over de verhouding tussen die twee gesproken. Dat gebeurt meer in artikel 9 over de Drieeënige God. Toch heeft het wat te zeggen dat hier staat: "wij vervatten de Heilige Schrift in twee boeken des Ouden en des Nieuwen Testaments...". Zowel het Oude- als het Nieuwe Testament zijn beide Heilige Schrift. Christus is niet gekomen om het Oude Testament te ontbinden maar om het te vervullen. Zo mogen we het Oude Testament niet minder achten, alsof het daar alleen over het uitwendige zou gaan, terwijl het Nieuwe betrekking zou

hebben op het inwendige leven. De oude uitspraak dat het Nieuwe Testament in het Oud verborgen is en het Oude in het Nieuwe openbaar komt, zal altijd moeten blijven spreken. Zouden we over Jozef kunnen spreken zonder te zien het werk van de Heilige Geest, Die de weg baant naar Christus én zonder te spreken over de aansluiting van dat werk in het leven van allen, die God vrezen?

Ik las dezer dagen in een dagblad een artikel over de Bijbel onder de titel "Bestseller", dat me ontstelde. Er werd o.a. critiek gemaakt op het gebruik van de námen Oude en Nieuwe Testament. De schrijver wilde liever spreken van Verbond in plaats van Testament. Op zichzelf hebben we daar niets tegen. Wij spreken ook van de boeken van de Oude- en Nieuwe Verbond. Het ontstellende was echter het commentaar, dat erbij gegeven werd. Zo zouden n.l. "Gods afspraken met de mensen en Jezus' aanvulling daarop" zuiverder verklankt zijn. Dat is inderdaad iets anders dan het testament! Zo wordt het Woord van God geheel geplaatst in het raam van de samenwerking tussen God en de mens. "God en Zijn werkers zijn voortdurend met de Bijbel bezig". Zo wordt de Bijbel telkens vertaald in het licht van onze tijd. Helaas betekent het in de praktijk vaak: vertaald naar de begeerlijkheden van de mens. Dáár blijft van deze belijdenis, van de canoniciteit boeken, waarin God spreekt en de mens Zijn wil bekendmaakt, niets over. Het is dan ook de ondermijning van het Evangelie van de enkele genade Gods in Christus.

Niet bijtellen of aftellen

De Heilige Schrift is afgesloten. Onze belijdenis spreekt dit duidelijk uit, voordat de boeken van het Oude- en Nieuwe Testament in de ons bekende volgorde worden genoemd. "Deze worden aldus geteld in de Kerk Gods". De gedachte van een "open canon" wordt hier dus met nadruk afgewezen. De Godsopenbaring van Genesis tot Openbaring is voor ons genoeg. Geen Bijbelboek kan én mag daaraan toegevoegd worden. We zijn geneigd hier alleen te denken aan hen, die dit door de benadrukking van de menselijke medewerking in feite ontkennen. Laten we er echter niet aan voorbijgaan hoe vaak er onder ons "bijgeteld" of "afgeteld" wordt. Wat we in de leer in geen geval voor onze rekening zullen nemen, is in de praktijk maar al te veel werkelijkheid. De één maakt er een Bijbel bij van ervaringen, die vreemd zijn aan het kennen van zonde en genade naar Gods Woord, aan het kennen van Christus, zoals de Heilige Geest dat werkt naar de Heilige Schrift. De ander leeft bij een "versmalde" Bijbel en heeft geen oog voor de volle Raad Gods in het Woord geopenbaard. Wat is het nodig voor de prediking én voor de beleving dat héél de Schrift spreekt. De Heere Christus heeft het Zélf in Zijn bearbeiding van Emmausgangers geopenbaard: "En begonnen hebbende van Mozes en van al de profeten, legde Hij hun uit, in ál de Schriften, hetgeen van Hem geschreven was". Daar staat het ware leven uit God naar Het krijgt er nooit genoeg van om steeds méér vanuit ál de Schriften onderwezen te worden.

D. Slagboom.

Een gebod met een belofte

4.

Wanneer Paulus in de Efezenbrief schrijft over de kinderplicht, n.l. het eren van de ouders, dan wijst hij op het Goddelijk gebod, vastgelegd in 's Heeren wet, waar staat: "eert Uw vader en Uw moeder". Nu wordt er door de apostel aan toegevoegd: "hetwelk het eerste gebod is met een belofte". Nu weten we dat bij het tweede gebod ook een belofte staat. Maar die belofte heeft betrekking op alle geboden. één tot en met tien. Echter het vijfde gebod heeft een eigen, afzonderlijke belofte. Een belofte: verstrekkend. Het spreekt van en wijst op stoffelijke en geestelijke zegeningen. Het heeft betrekking op dit en het toekomstige leven. Het geldt het volksleven en het individuele leven. Het persoonlijk leven.

Dit blijkt duidelijk wanneer we de woorden van Exodus 20 en van Efeze 6 naast elkaar

plaatsen. In Exodus 20 : 12 lezen we: "Opdat Uw dagen verlengd worden in het land, dat u de Heere Uw God geeft" en in Efeze 6 : 3 staat: "Opdat het u welga en dat gij lang leeft op de aarde".

Wanneer we nu allereerst denken aan wat in de wet des Heeren staat, dan richt het zich allereerst op het volksbestaan van Israël. Het leven in het beloofde land. Immers de Heere had Kanaän beloofd en dat als nationaal bezit. Kanaän zou Israël geschonken worden. Het zou 's Heeren gave aan Israël zijn. Aan Abraham had de Heere dit verzekerd. Nu wat de Heere beloofd had werd Israël deelachtig. Men kwam in Kanaän, men kon er leven en een levensbestaan vinden. Wanneer Israël nu als volk een leven in gehoorzaamheid zou kennen, een leven naar Gods wil, zou het het volk welgaan. Men zou als volk rijk gezegend worden. Gezegend zelfs veelzijdig.

Nu, Israël's historie geeft de bevestiging daarvan. Maar ook het tegendeel. De ongehoorzaamheid is niet ongestraft gebleven. De grote straf was de wegvoering naar Babel. Het ophouden van het volksbestaan. Voorts gold het vijfde gebod ook de Israëliet afzonderlijk. De oudere en de jongere. De ouder en het kind. In de gezinnen en de geslachten zien we, wanneer we de Bijbel lezen, de vervulling van de belofte, maar ook het werken en zelfs het doorwerken van de straf op de overtreding van het gebod.

Nu geeft Paulus in de Efezenbrief geen wijziging van het gebod des Heeren. Dit mag ook niet, want Gods wet is eeuwig. We spreken daarom van de eeuwigdurende wet des Heeren. Maar de apostel geeft, en dat geleid door de Heilige Geest, een nieuw testamentische uitbreiding en verdieping aan. De belofte gaat verder dan Israël's landsgrenzen. "Omdat, gelijk in de Kanttekening staat, de Heere onder het Nieuwe Testament alle landen van het ganse aardrijk geheiligd heeft en Zijn zegen belooft aan dengenen, die Hem gehoorzamen in wat land zij ook zijn". Gehoorzaamheid verpt rijke vruchten af in alle samenlevingsverbanden onder elk volk. Gezinnen worden niet verwoest, vallen niet uitéén. Levens van jongeren en ouderen worden gezegend. Immers er staat geschreven: "de Godzaligheid is tot alle dingen nut, hebbent de belofte van dit en het toekomstige leven. Voor het tegenwoordige leven heeft de Heere aan die Hem dienen, beloofd al wat ze nodig hebben en voor de toekomst het leven in eeuwige heerlijkheid.

Nu kan er een vraag komen denkend aan de belofte: "Opdat het u welga en dat gij lang leeft op de aarde". Immers wat laat de werkelijkheid zien? Een Godvrezende wordt onverwachts weggenomen. Een kind, wat leeft naar Gods Woord en de ouders liefheeft overkomt een ongeval en een kind dat de ouders veel verdriet aandoet blijft leven. Een veel belovende zoon gaat vroeg heen en een jongen die opgroeit voor galg en rad wordt oud. Nu dient hieraan gedacht te worden, dat de belofte van de Heere verstrekkend is. Zij heeft betrekking, gelijk we reeds zeiden, op dit en het toekomstige leven. De aarde is voor de Godvrezenden bestemd en zij zullen haar bewonen tot in eeuwigheid. Allen, die in de Heere sterven, zullen eenmaal het gezegend aardrijk erven en zitten met Christus op tronen om met Hem over alle schepselen te regeren. Tevens is het 'vroeg'zalig ook voluit Bijbels. Wat staat er niet beschreven van het kind van Jerobeam: "deze alleen van Jerobeam zal in het graf komen, omdat in hem wat goeds voor de Heere, de God van Israël, in het huis van Jerobeam gevonden is". Het kind van Jerobeam stierf zeer jong. In hem was wat goeds voor de Heere. In de kanttekening lezen we: "enige beginselen van de vrese Gods en ware vroomheid waren door Gods Geest in hem gewrocht". Dit kind werd niet in het oordeel weggenomen, maar voor het oordeel bewaard.

Naar de Schrift lezen we in de Dordtse leerregels: "Nademaal wij van de wil Gods uit Zijn Woord moeten oordelen, hetwelk getuigt, dat de kinderen der gelovigen heilig zijn, niet van nature maar uit kracht van het genadeverbond, in hetwelk zij met hun ouders begrepen zijn, zo moeten de godzalige ouders niet twijfelen aan de verkiezing en

zaligheid hunner kinderen, welke God in hun kindsheid uit dit leven wegneemt. (Gen. 17 : 7; Hand. 2 : 39; I Cor. 7 : 17).

Het is ook bekend wat Andrew Gray, de bekende schotse prediker, aan de Heere heeft gevraagd om heen te mogen gaan op zijn 21ste jaar. En het is gebeurd. M'Cheyne, de schrijver van het wachtwoord der hervormers: 'eens was ik een vreemdeling voor God en mijn hart', ook jong gestorven. Vroeg waren zij rijp voor het eeuwig leven. Maar ze spreken nog nadat ze gestorven zijn. En wel heel bijzonder in hun nalatenschap, n.l. hun hun preken. Wie er door gegrepen wordt bemerkt en proeft het onderwijs van de Heilige Geest.

Deze werkelijkheid is dus niet in strijd met de belofte des Heeren, maar bevestigt het verstrekkende ervan. Nu ligt er in de belofte ook een zegen besloten voor dit leven, n.l. de zegen van het gezag en de bescherming die er in het gezag ligt voor het kind, wat leeft bij gehoorzaamheid. Gehoorzame kinderen hebben in hun gehoorzaamheid een bescherming tegen de vele gevaren die hun onervaren kinderleven bedreigen. Hoeveel jongens en meisjes die losbandig en tuchtelos de wereld ingingen, tegen de draad en zelfs smeekbeden van hun ouders in, hebben niet een vroegtijdige dood gevonden. Wie het gebod eert en gehoorzaamt heeft daarin een grote bescherming. Zeker de beste tucht en de meest stipte gehoorzaamheid voorkomen niet een ongeluk, maar vele ongelukken en levensstrandingsen zouden voorkomen zijn als de jongen of het meisje geluisterd had naar het gezag. Naar goede raad. De waarde en de zegen van het gehoorzamen en het luisteren moeten daarom het kind voorhouden worden en dat vanuit Gods Woord. Allereerst door de ouders en daarnaast door kerk en school. Wanneer nu wordt geleefd en gehandeld naar 's Heeren gebod, wordt gekend een leven in Zijn gunst en onder Zijn zegen.

In de levensgeschiedenissen beschreven in het Oude Testament wordt ons dit duidelijk. Aan twee personen willen we even denken. Izak ging de weg van zijn vader Abraham en dat van harte. Overal waar zijn tent kwam te staan werd een altaar gebouwd. Gelijk zijn vader deed, werd door hem de Naam des Heeren aangeroepen. Hij beleed openlijk Wie hij als God erkende. Wie hij wilde dienen en van Wie hij zich afhankelijk wist. Zijn leven is niet ongezegd gebleven. Hoe rijk heeft de Heere aan hem niet gedacht. In Genesis 26 kunnen we het lezen.

Naast Izak willen we Josafat plaatsen. De vierde koning van Juda. Welke dingen worden er van hem gezegd. Dingen, die hem tot een lichtende gestalte maken. Hij wandelde in de weg van zijn vader Asa en hij week daarvan niet af, doende wat recht was in de ogen des Heeren". II Kron. 20 : 32. En in II Kron. 17 : 6 lezen we: "En zijn hart verhieft zich in de wegen des Heeren". In de kanttekeningen staat: "hij hield het voor de hoogste eer in de wegen des Heeren te wandelen". In de wegen des Heeren te mogen voortgaan en voorgaan, daarin stelde Josafat al zijn eer. Welk een genade sierde zijn leven. En dat leven bleef niet ongezegd. Er staat in zijn geschiedenis: "en Josafat nam toe en werd ten hoogste groot". Hij heeft veel voorspoed genoten. En die voorspoed werd hem niet ten val. Hij raakte niet in strikken, gelijk Salomo. Hij wandelde in de vorige wegen van zijn vader David en zocht de Baäls niet. Maar hij zocht de God van zijn vaders en wandelde in Zijn geboden en niet naar het doen van Israël. II Kron. 17 : 3, 4. Vandaar dat we lezen: "en de Heere was met hem". Hij mocht de gunst van de Heere genieten, want de Heere bevestigde het koninkrijk in zijn hand. Hij deelde ook in de liefde van de mensen, want gans Juda bood hem hulde door schitterende geschenken, zodat hij evenals Salomo rijkdom en eer in menigte had.

De Godvrezenden gaat het wel naar de belofte van de Heere. Het leven nu in de vreze des Heeren wordt gewerkt door 's Heeren Geest. Waar van nature is het zich verheffen in de zonde, in hoogmoed, in eigengerechtigheid, in farizeïsch denken en doen, daar breekt de Heilige Geest dat leven en wordt

Gods wet in het hart geschreven en door de vernieuwende kracht van de Heilige Geest de lust en wil geboren om zich te verheffen in de wegen des Heeren. En dat met de ootmoedige, dringende vraag: "Maak mijn hart elke dag meer en weer tot Uw geboën gegengen".

Ds. M.C. Tanis.

Laus Deo 50.

Misbruik van de voorzienigheid

De voorzienigheid Gods is dus de kracht waardoor Hij al het geschapene in stand houdt en regeert. Die kracht bepaalt zelfs leven en dood van de mens op het dak. Zij gaat over de allergrootste en allerkleinste schepselen. Over dode en levende materie. Over verleden, heden en toekomst. Er geschiedt geen ding bij geval.

Het moet alles naar Zijn wetten horen. En de voorzienigheid, die almachtige besturende kracht, voert uit wat God van eeuwigheid over alles en allen onveranderlijk heeft besloten. Daarin ligt een bijzondere troost voor het volk dat God vreest. Want in de openbaring van deze kracht toont Hij dat het ganse menselijke geslacht en in het bijzonder de levende Kerk het voorwerp van Zijn zorg is. Daarentegen kan men van de leer van de voorzienigheid Gods ook een goddeloos misbruik maken. Er zijn vooral ook onder de heidenen velen geweest die met behulp van de voorzienigheid de schuld van hun boze daden op hun goden wierpen. Calvijn citeert in dit verband een regel uit het beroemde werk van de Griekse dichter Homerus, de Ilias, (waarin hij de belegering van de Klein-Aziatische stad Troje beschrijft) Daarin zegt de Griekse held Agamemnon in een zeker verband: "Niet ik ben de schuld, maar Zeus (hoofdgod van de Grieken) en het noodlot". Een andere beroemde klassieke dichter, Plautus, laat een wanhopige jongeman zeggen: "Het lot der dingen is onbestendig; het noodlot drijft de mensen naar gelang van zijn lust; ik zal mij begeven naar een rots om daar mijn goederen en mijn leven te gronde te richten". Een derde noemt God aanstoker van het kwaad: "Ik geloof dat de goden het gewild hebben; want als zij het gewild hadden, weet ik dat het niet gebeurd zou zijn". U ziet het: er is niet nieuws onder de zon. Het was bij de oude Grieken al gebruikelijk om hun goden de schuld van het kwaad te geven. De goden regeren immers over alle mensen, dingen en gebeurtenissen. Dus maakt ik zelf maar een eind aan mijn leven als de voorzienigheid mij in zulke wanhoop gebracht heeft dat ik geen uitweg meer zie. Met andere woorden: men gevoelt zich niet meer verantwoordelijk voor zijn daden. En dat met een beroep op de voorzienigheid Gods.

Dit wordt door Calvijn bestreden. Temeer vanwege het feit dat zijn tegenstanders de neiging hadden hem te beschuldigen van zulke bedoelingen. Calvijn laat zien dat de ware gelovigen zo niet omgaan met de leer van de voorzienigheid. "Zij zullen veeleer uit de Schrift onderzoeken en leren, wat God behaagt, opdat ze onder de leiding van de Geest daarheen mogen streven".

Medische hulp nodig?

Het is verbijsterend welke dwaze conclusies men trok uit de leer van de voorzienigheid. Calvijn noemt dat: getier van onheilige mensen. De Heere, zeggen ze, heeft het tijdstip van onze dood bepaald. Men sterft dus niet te laat en niet te vroeg. Dat is weliswaar Schriftuurlijk. Maar hun conclusie is dat het daarom ook niet nodig is zichzelf tegen bepaalde gevaren te beschermen. Er zijn b.v. mensen die zich niet op een zekere weg durven te begeven omdat ze gehoord hebben dat deze door moordenaars onveilig wordt gemaakt. Andere roepen in tijden van ziekte medische hulp in en maken gebruik van geneesmiddelen. Weer anderen hebben een zwakke gezondheid en onthouden zich van zware spijzen. Ze leven op dieet. Weer anderen hoeden zich ervoor een huis te betrekken dat op instorten staat. Naar het oordeel van die "onheilige mensen" is dat alles maar ongelooft. Men kan gerust het gebruik van dieet of geneesmiddelen nalaten. De dag van je dood staat immers vast? Al die moeite om je eigen leven

en je gezondheid te beschermen zijn volgens hem maar "doelloze middelen om Gods wil te verbeteren". Mensen die zelf hun welzijn zoeken te bevorderen, moeten volgens hen dan ook maar eerlijk zeggen dat er geen vast besluit Gods of voorzienigheid bestaat. Een zeer uitdagende conclusie.

Gebod en gehoorzaamheid overbodig?

Deze "logische" redenaars gaan nog verder. Bidden is eigenlijk ook niet meer nodig. Men behoeft toch niet te vragen of de Heere wil zorgen voor hetgeen Hij reeds van eeuwigheid besloten heeft en dienovereenkomstig door Zijn almachtige voorzienigheid zal uitvoeren?

Ja, zelfs de zonde zien zij door de vingers. "Heeft een sluipmoordenaar een braaf burger gedood? Hij heeft Gods Raad uitgevoerd, zeggen zij. Heeft iemand gestolen of gehoe-reerd? — Heeft een zorgeloze zoon, met veronachtzaming van geneesmiddelen de dood van zijn vader afgewacht? Hij kon niet tegen God ingaan, die zo van eeuwigheid af bepaald had". Met andere woorden; de zonde, ook de zonde van nalatigheid, wordt een déugd omdat men zodoende "gehoorzaam" is geweest aan Gods eeuwig raadsbesluit, dat immers over alle dingen, dus ook over de zonde gaat! Een schijnbaar "logische" redenering maar geen vrucht van de vreze Gods. Inderdaad: getier van onheilige mensen. Zouden degenen die God in Christus vernieuwd heeft tot gehoorzaamheid zo "logisch" over de zonde kunnen spreken? Integendeel: zij durven uit de leer van de voorzienigheid zulke dwaze conclusies niet te trekken. Gelovende dat de Heere alle dingen besloten heeft van eeuwigheid en dienovereenkomstig alles regeert, begeren zij niettemin te strijden tegen de zonden en te jagen naar de gerechtigheid.

"Zij zullen veeleer uit de Schrift onderzoeken wat God behaagt, omdat ze onder de leiding van de Geest daarheen mogen streven". Lieve Gods wil eren dan redeneren.

Ds. L.W. van der Meij.
Instituut 1, XVII, 3.

Ds. G. Hamstra 25 jaar predikant

Het zal niet vaak voorkomen dat iemand bij een ambtsjubileum kan terugzien op jaren van dienst in niet minder dan drie landen en evenzoveel kerkverbanden! Toch was dit het geval toen ds. G. Hamstra aan het begin van dit jaar herdacht dat hij 25 jaar geleden in het ambt bevestigd was. Om precies te zijn: Zaterdag 2 januari j.l. was het 25 jaar geleden dat hij aan zijn eerste gemeente werd verbonden en aan dit feit werd op vrijdag 8 januari aandacht geschonken in een herdenkingsdienst die gehouden werd in de Free Reformed Church van Clifton, de gemeente die ds. Hamstra op het ogenblik dient.

Ds. Hamstra ontving zijn opleiding tot predikant aan Westminster Theological Seminary in Philadelphia, Pennsylvania in de Verenigde Staten. Na de beëindiging van zijn studie begon hij zijn ambtelijke loopbaan in de Bloor East Presbyterian Church in Toronto (Canada). Deze gemeente is tegenwoordig aangesloten bij het verband van de Free Presbyterian Church, de schotse kerk die in Nederland bekendheid geniet door het Mbumba-zendingswerk in Afrika. Op 2 januari 1963 werd ds. Hamstra bevestigd tot predikant van deze gemeente. In de bevestigingsdienst gingen voor de bekende Prof. John Murray, onder wie ds. Hamstra gestudeerd heeft, ds. J. MacSween en ds. J. Hamstra, de vader van de nieuwe predikant van Toronto. De bevestigingstekst was I Cor. 4 : 1 en 2: "Alzo houde ons een ieder mens, als dienaars van Christus, en uitdelers der verborgenheden Gods. En voorts wordt in de uitdelers vereist, dat elk getrouw bevonden worde". Na ruim 9 jaar in Toronto gewerkt te hebben ontving ds. Hamstra in 1972 een beroep van de Free Reformed Church te Dundas, Ont., waar hij op 11 augustus intrede deed. Hier werd hij de opvolger van zijn vader die dat jaar met emeritaat was gegaan na de gemeente 22 jaar te hebben gediend. In 1977 werd ds. Hamstra beroepen door de Christelijke Gereformeerde Kerk te Alphen aan den Rijn, waar hij op 25 oktober

bevestigd werd door de consulent, ds. H.C. van der Ent die toen in Katwijk stond. Van Alphen ging de weg naar Elburg, waar ds. Hamstra op 4 augustus 1981 aan de gemeente werd verbonden. De bevestigingspreek werd gehouden door zijn voorganger in deze gemeente, ds. H. van Leeuwen. In het najaar van 1984 werd de pastor van Elburg beroepen door de Free Reformed Church van Clifton in de Verenigde Staten. Ds. Hamstra nam dit beroep aan en werd op 25 januari 1985 als predikant van Clifton bevestigd door ds. C.A. Schouls van Vineland.

In de laatstgenoemde gemeente herdacht ds. Hamstra zijn 25-jarig ambtsjubileum in een bijzondere dienst die gehouden werd op vrijdag 8 januari j.l.

Die dag woedde er een sneeuwstorm in het gebied van Clifton waardoor verschillende gemeenteleden verhinderd waren deze dienst bij te wonen. Niettemin was het kerkgebouw tamelijk goed gevuld toen de dienst om 7.30 uur begon. De Schriftlezing was uit Psalm 116 en de tekst voor deze herdenkingsdienst was het 17e vers: "Ik zal U offeren een offerande van dankzegging en de Naam des Heeren aanroepen". Ds. Hamstra begon zijn preek met een korte terugblik: Vijfentwintig jaar geleden was hij in het ambt van dienaar des Woords bevestigd en al die jaren had de Heere hem gespaard en gezegend. Daarom dient Hij alle dank te ontvangen. Dank brengen is niet alleen iets persoonlijks: We dienen dat ook tezamen te doen in Gods huis (Vgl. vs. 14, 18, 19). Wanneer we de Heere de dank brengen mogen we het begin van Psalm 116 niet uit het oog verliezen. Want alleen in het licht van de eerste verzen kan de psalm juist worden verstaan. Daar spreekt de dichter van diepe nood en benauwenis. Maar in die hopeloosheid hoorde God zijn roepen. Ds. Hamstra betrok deze woorden ook op zijn persoonlijk leven. Toen de Heere in genade op hem neerzag, had hij slechts één wens, namelijk om goed van deze God te spreken en de mensen te wijzen op de diepe nood van hun ziel. Zo voelde hij zich gedrongen om de Naam van de Heere te verkondigen aan zondige mensen. De Heere die hem tot het ambt geroepen had bleef de jaren door de Getrouwe. Daarom is er alle reden om Hem de dank te brengen. Hij gaf gezondheid en kracht om in vijf gemeenten te werken. Er waren moeilijke momenten maar ook gezegende tijden. Die waren er vooral als bleek dat de Heere het werk wilde gebruiken tot bekering van zondaren.

De dankbaarheid staat in de tekst niet op zichzelf: Wanneer er veel reden tot dankbaarheid is, is het niet minder nodig om de Naam des Heeren aan te roepen. Ds. Hamstra drong er bij de gemeente op aan om veel voor hem te bidden, opdat hij ook veel in gebed mocht zijn voor de gemeente. Naarmate we immers meer genade ontvangen, zullen we ook meer doordrongen zijn van de noodzaak van het gebed. In dit uur van terugzien werd de pastor van Clifton ook herinnerd aan de vele tekortkomingen. Die waren er in het bijzonder ook met betrekking tot de dank die de Heere toekomt. Als we daarop gewezen worden blijft er slechts één hoop over, namelijk dat de grote Hogepriester niet alleen voor de Zijnen bidt, maar ook voor hen dankt! Ds. Hamstra besloot zijn preek met de bede dat de hemelse Hogepriester steeds de nood van zondaren op zijn hart mocht binden en dat het hart van velen gewillig mocht worden op de dag van Zijn heerkraft (Vgl. Ps. 110 : 3).

Nadat we enkele verzen gezongen hadden uit de engelse berijming van Psalm 80, ontving ik de gelegenheid om ds. Hamstra toe te spreken namens de kerken in Noord-Amerika en de gemeenten die hij in Nederland heeft gediend. Voor het laatste had ik officieel wel geen opdracht, maar ik verwacht niet dat mij dat in Alphen en Elburg kwalijk genomen zal worden! Vervolgens las ouderling Driessse enkele brieven voor van kerkeraden die deze avond niet aanwezig konden zijn. Daarna sprak hij namens de kerkeraad en de gemeente enkele hartelijke woorden aan het adres van de jubilerende pastor. Ds. Hamstra bedankte de sprekers in een persoonlijk woord waarna de dienst op de gebruikelijke wijze werd besloten.

Na afloop was er een receptie in de zalen beneden de kerk. Velen maakten van de gelegenheid gebruik om ds. Hamstra, zijn vrouw en de kinderen de hand te drukken. Tijdens de receptie overhandigde diaken Slootmaker een geschenk van kerkeraad en gemeente. De jubilerende pastor ontving een Wordprocessor, een geschenk waarmee hij kennelijk verrast was. Ouderling Van Wijck besloot de avond met gebed en dankzegging. Het was goed om in Clifton te zijn, zowel tijdens de kerkdienst als daarna tijdens de receptie. Duidelijk bleek dat er een hechte band is tussen de gemeente en haar predikant. De Koning der Kerk zegene ds. Hamstra, zijn gezin en de gemeente van Clifton ook in de toekomst.

A. Baars.

Gaarne geven we aan bovenstaand artikel van ds. Baars een plaats in ons blad. Ds. Hamstra heeft ook onder ons zijn vrienden, niet alleen in Alphen en Elburg. We willen hem en de zijnen op deze wijze alsnog van harte gelukwensen met het voorrecht dat de Heere hem geschonken heeft. De Heere moge hem nog vele jaren geven om te arbeiden in Zijn Koninkrijk. We willen u en de uwen hartelijk groeten.

B.

Een paasgroet

Telkens blijkt weer dat het verzenden — en niet minder het ontvangen — van brieven en kaarten naar Christenen in Rusland van grote waarde is. Met het oog op het komend Paasfeest willen we u wijzen op de mogelijkheid om paasgroeten naar gevangenen, dan wel hun familieleden, te zenden.

Vorig jaar schreef Valentin J. Napriënko vanuit het strafkamp ondermeer:

"Geliefden, in deze Paastijd wil ik u allen hartelijk groeten met de woorden "De Heere is waarlijk opgestaan". Ik mocht, overal vandaan vele Paasgroeten ontvangen. Ik dank God voor zulk een, aan mij betoonde, liefde, zorg en warmte. Hoewel het mijzelf verboden werd om Paasgroeten te schrijven, mag ik toch weten dat de Paasboodschap, waarmee ik in mijn brief mocht beginnen, doorklinkt, tot aan de einden der aarde. Vele malen werd mij verboden te spreken over de opstanding, voor mij een bewijs dat Hij waarlijk leeft!"

Ook u kunt blijken van 'liefde, zorg en warmte' sturen. Graag zenden wij u kosteloos een paasgroetsetje toe, bestaande uit een aantal kaarten, adressen en een handleiding. Stichting Friedensstimme Nederland, Postbus 15, 2800 AB Gouda. Tel. 01820-10733.

Voor de jeugd

Nehemia 48

"En ik zeide tot hen: Wij hebben onze broederen, de Joden, die aan de heidenen verkocht waren, naar ons vermogen wedergekocht; en zoudt gijlieden ook uw broederen verkopen, of zouden zij aan ons verkocht worden? Toen zwegen zij en vonden geen antwoord."

Neh. 5 : 8.

Beste jongelui!

De vergadering was tot zwijgen gebracht. Zij vonden geen antwoord. Zij hadden tegen de redevoering van Nehemia niets in te brengen. Zij konden er alleen maar over nadenken. Zich schamen vanwege hun wangetrag. Dat zij zwegen en ophielden met tegenspreken, is als een positief gebeuren te waarderen. Zwijgen doet een mens niet gauw. Zeker niet wanneer hem zijn schuld onder de aandacht wordt gebracht. Het ligt in zijn aard om zich dan op alle mogelijke wijzen te verontschuldigen. Doch dat konden zij nu niet meer.

Als je tot zwijgen gebracht bent, dan zit daar ook een stilzwijgende erkenning van schuld in. Wie zwijgt stemt toe. Dat is een bekend gezegde. Dat weten jullie vast wel. Hebben jullie zo ook al eens leren zwijgen? En dan niet alleen tegenover mensen, wanneer je ongelijk aan het licht werd gebracht, maar vóór alle dingen tegenover God? Want daar hebben we toch in de allereerste plaats mee te doen.

In natuurlijk opzicht zwijgen natuurlijke

mensen ook nog wel eens. Wanneer zij b.v. voor een aardse rechter staan, en hun schuld wordt hen voorgehouden, dewijl deze op waarheid berust, dan moeten zij het toegeven. Dat is in natuurlijk opzicht al een heel winstpunt. Doch diezelfde mensen, die voor een aardse rechter hun schuld zwiingend moeten erkennen, houden in heel veel gevallen met God geen rekening. Hij is de Rechter van alle mensen. Ook van diegenen, die zich met de gedachte vleien dat er geen God is. Dat zijn degenen die een goddeloos leven leiden. Doch niet alleen zij hebben met God te doen als de Rechter van alle mensen, ook diegenen die een net leven leiden. Laat ik maar zeggen: de lezers van Bewaar het Pand. Dat mag ik over het algemeen toch wel aannemen, dat het nette mensen zijn.

Doch als die mensen met God te doen krijgen, hoe is het dan gesteld? Misschien gevoelen jullie nog geen nattigheid, en denken jullie: Welke kant gaan we nu weer op?

Als je stilzwijgt, mag je dat gerust denken. Want zoals we het tot nu toe bekeken hebben, ging het bijzonder over de sociale kant van het leven. Dat is een kant, die in deze tijd nog al in de belangstelling staat. Velen kijken ook niet verder. Ze weten de bijbel heel goed te hanteren, wanneer het over geldelijke zaken gaat, en wanneer men denkt ergens te kort gedaan te zijn. De arbeider is zijn loon waardig. En dat zal wel waar zijn. Wee degene die ten deze zijn plicht niet nakomt. Doch er is nog veel meer aan de hand.

Want de bijbel is er niet alleen om sociale misstanden aan de kaak te stellen, het is voor alle dingen een geestelijk boek. De sociale kant van het leven, heeft natuurlijk wel met de geestelijke te maken, doch gaat daar niet in op.

Als ik het geestelijk ga bezien, dan zie ik achter die bouwers de oud-testamentische kerk staan. Daar kan de nieuw-testamentische kerk zich in spiegelen. Achter Nehemia zie ik dan Hem staan, Die meer is dan Nehemia, dat is de Heere Jezus Christus, de Overste Leidsman en de Voleinder van het geloof.

Nehemia spreekt over degenen die schuldig stonden, als over "broeders". Hij sluit er zichzelf bij in als hij zegt: Wij hebben onze broederen, de Joden, die aan de heidenen verkocht waren, naar ons vermogen wedergekocht. Daardoor waren het van slaven, vrije mensen geworden.

De Heere Jezus, Die in Nehemia schuil ging, heeft Zich niet geschaamd om schuldige mensen "Zijn broeders" te noemen. Ja, Hij is er naast gaan staan. Hij is er midden in gaan staan. Hij heeft Zich gedragen als ware Hij huns gelijke. Hij is de broederen in alles gelijk geworden, uitgenomen de zonde. Dat kon van Nehemia niet gezegd worden. Bij alle kwaliteiten, die hij als leider van het volk mocht bezitten, was hij toch een zondig mens. Dat is de Heere Jezus nooit geweest. Hij was wel mens, maar had geen zonde. Niemand heeft Hem daar ooit van kunnen overtuigen.

Degenen, waaromtrent Hij Zich niet geschaamd heeft hen broeders te noemen, waren van huis uit slaven — niet van de heidenen — maar van de vorst der duisternis. Als ik het zo zeg, hoop ik niet dat ik voor jullie een vreemde taal spreek. Want dat is toch de belijdenis van de kerk, op grond van het woord van God. Dat zegt dat we allemaal zondaren zijn. En die de zonde doet, is een dienstknecht van de zonde. De duivel laat hem in zijn dienst zeer hard werken. Niemand kan zichzelf daarvan bevrijden. Niemand kan zichzelf loskopen. Wat zou je van een arme slaaf kunnen verwachten. Hij is gedoemd om tot zijn dood, in de dienst van zijn overheerser te blijven verkeren.

Doch, Die meer is dan Nehemia heeft gedaan, wat Nehemia niet kon en wat niemand ooit zal kunnen. Hij heeft hen vrijgekocht niet met de prijs van goud of zilver, maar met de dure prijs van Zijn leven. Het is dus echt niet te veel gezegd, wanneer Paulus getuigt: Gijlieden zijt duur gekocht. Het woordje duur mag dan wel driedubbel onderstreept worden. Want de prijs van de loskoping gaat alle aardse goederen zeer ver te boven.

Jullie weten dat gijzelaars onnoemelijke som-

men geld vragen, wanneer zij iemand gegijzeld hebben, en waarvan zij weten, dat de gedupeerden het wel kunnen betalen.

Doch wat Jezus heeft betaald is oneindig veel meer. Hij gaf Zijn bloed, dat is Zijn leven. Hij heeft die prijs niet aan de duivel gegeven. Doch het recht van God vorderde dat. En daar heeft Hij volkomen aan voldaan. Hij heeft dat uit liefde tot Zijn "broederen" gedaan. Dat zijn de ware Joden.

Want er is verschil tussen Joden en Joden. Lees Rom. 2 : 28, 29 er maar op na.

Die broederen vormen de ware kerk. Dat is een gemeenschap van heiligen. En die heiligen zijn de toekomstige bewoners van het nieuwe Jeruzalem. Dat is het Jeruzalem dat Boven is. En hoe moeten die bouwers, de werkers op aarde zich nu gedragen?

Jullie gevoelen wel dat we nu op een andere lijn zitten, dan de sociale. Want die broeders, de ware Joden, de kerk, die een gemeenschap der heiligen is (moet zijn), zijn schuldig "al hun gaven ten nutte en ter zaligheid van de andere lidmaten aan te wenden". Natuurlijk egoïsme en uitbuiting is uit de boze. Doch in geestelijk opzicht geldt dit niet minder.

In de eerste tijd van het ontstaan der kerk, werd daar iets van gezien. Toen noemde niemand iets het "zijne". Zij hadden alle goederen gemeen. Zij beseften er allen iets van, dat zij allemaal als slaven waren vrijgekocht door de Zoon van God, dat zij verlost waren uit het diensthuis der zonde. Als een ieder dat beleefd, staat niemand meer boven iemand.

Dan gaan de harten open voor elkaar. Dan zegt de hand niet tot de voet: Ik heb u niet van node. Dan zegt ook het oor niet tot het oog: Ik heb u niet van node. Want het zijn elkanders leden. Zij zullen dan elkander dienen. Een ieder met zijn eigen gaven. Met de gaven van hoofd (verstand) en hand (hulp). Men eet dan elkander niet op, doch zal voor elkander voedsel zoeken. Geestelijk voedsel! Door elkander altijd maar weer te wijzen op het Brood des levens, wat de Heere Jezus Zelf is. Hij heeft Zichzelf zodanig verloochend, dat Hij Zijn lichaam heeft willen geven tot een geestelijke spijs, en Zijn bloed tot een geestelijke drank. Wie daarvan eten mag met de mond des geloofs, steeds weer, wordt daardoor gevoed en gesterkt. Hij wast op en neemt toe in de kennis en de genade van de Heere Jezus Christus.

Men zoekt dan elkander niet alleen geestelijk van dienst te zijn, het andere blijft dan vanzelf niet achterwege. Als hij zijn broeder gebrek ziet lijden, wordt de helpende hand ook uitgestoken. De liefde tot God, komt dan ook openbaar in de liefde tot de naaste. Want wie zegt dat hij God liefheeft, terwijl hij zijn broeder haat, die is een leugenaar. Want hoe kan iemand God liefhebben, Die hij niet gezien heeft, terwijl hij zijn broeder haat, die hij wel gezien heeft? Dat is niet mogelijk. Dat is duidelijke taal.

Doch nu heel eerlijk, wat wordt daar in de praktijk van gezien? Hier en daar kom je een geestelijke steltloper tegen, die uit de hoogte neerziet op de gewone man, die dan veracht is in zijne ogen. Men zoekt dan elkander niet te dienen, doch wel te bekatten. Zo komt het dat er meer onenigheid is, dan eenheid, onder het geestelijk werkvolk.

't Gevolg is een schreeuwen en roepen over elkaar en tegen elkaar. Doch het gemeenschappelijk roepen tot God, blijft achterwege. Men kan zelfs met de mond over de

noodzakelijkheid daarvan spreken, doch daarmee is de daad nog niet volvoerd.

Ik geloof dat het goed is, dat er ook op deze lijn gewezen wordt. We hebben dus, om het nog even te herhalen: Een natuurlijke en een geestelijke kant aan de zaak zitten. We hebben niet alleen een lichaam, maar ook een ziel. We hebben niet alleen met de sociale kant van het leven te doen, maar ook met de Gods-dienstige kant. We hebben niet alleen de tweede tafel der wet, maar ook de eerste. Ze zijn beiden aan elkander gelijk, in dit opzicht, dat zij beiden "liefde" vragen. Liefde tot God en tot de naaste. En wie liefheeft, heeft de wet vervuld.

Nu is er maar Eén geweest, Die daar aan heeft beantwoord. Hij was meer dan Nehemia. Die is er al lang niet meer op deze aarde. Doch Hij is altijd overal. Ook nu, ook daar waar u zich bevindt.

Wie door alles heen, wat in dit artikel geschreven staat, Zijn stem hoort, zal er het zwijgen aan toe moeten doen, en hij zal geen antwoord vinden, om zich, namelijk, te verontschuldigen.

Gelukkig degene die werkelijk in de schuld mag komen. Want dan is er bij God vergeving, opdat Hij gevreesd wordt. Ik hoor een zwijger, die zich niet meer verantwoorden kan, zeggen:

Merk op mijn ziel, wat antwoord God u geeft.

Hij spreekt gewis, tot elk die voor Hem leeft.

Zijn gunstgenoot van blijde troost en vree

Mits hij niet weer op het spoor der dwaasheid treê.....

Tot de volgende keer:
Jullie aller vriend,

Ds. H.C. v.d. Ent.

GOMARUSSCHOOL voor MAVO en HAVO

Grote Haarsekade 121 - 4205 NA Gorinchem

AANMELDING VAN LEERLINGEN

tot D.V. 15 maart voor de nieuwe cursus, voor het brugjaar als voor een hoger leerjaar.

De aanmelding voor het brugjaar kan plaats hebben via de directeur van de basisschool, de aanmelding voor de hogere leerjaren via de schooldekaan, of rechtstreeks aan de school.

Bij rechtstreekse aanmelding wordt u informatie en een aanmeldingsformulier toegestuurd.

Inlichtingen worden verstrekt door de directeur, de heer C.P. Huissen, tel. 01830-30761, en de adjunct-directeuren, de heren J. Visser, tel. 01846-14437 en G.M. den Haan, tel. 03451-18684.

Telefoon school: 01830 - 23899.

"SPROKKELHOUTJES"

Het gedichtenbundeltje "Sprokkelhoutjes" (zie rec. 19-2-'87) was geheel uitverkocht en is nu

HERDRUKT

U kunt bestellen door f 12,50 te storten op giro 395579 t.n.v. M. en W. Blonk, Leidsestraatweg 16a, Woerden, telefoon 03480-11317.

STICHTING
REFORMATORISCHE
HULPAKTIE
WOORD EN DAAD

**WOORD
DAAD**

Postbus 560,
4200 AN Gorinchem
Telefoon 01830 - 24288
Postbank 30.20.900
ABN 50.98.11.566

HELP EEN KIND MET:

- voedsel en kleding in acute noodsituatie van nu
- onderwijs om op eigen benen te staan voor straks
- bijbelse boodschap die tot zegen kan zijn voor altijd

FINANCIËLE ADOPTIE v.a. f 37,50 p.m

Informatie wordt op aanvraag toegezonden

NERVEUZE KLACHTEN!

Onze plantaardige
zenuwtabletjes maken niet
loom of slaperig.
Werken rustgevend en
kalmerend.
Versterken het zenuwgestel.
Kuur voor een maand 20,-

**DROGISTERIJ
SIKKING**

Barrevoetstraat 5 2011 WL Haarlem
Tel. 023 31 2882 b.g.g. 3246 06
Postbank 190609

Boekbesprekingen

Boeken van Kool b.v. - Veenendaal.
Stationssingel 50, tel. 08385-13978

1. De val van de vesting door J.W. Ooms.

De derde druk van dit boek is verschenen. Het verhaal gaat over de bewoners van een boerderij, die afgelegen lag in het polderland. De bewoners heetten Schakel. Het waren ruwe mensen, kerels met het mes los in de schede. Ze werden door ieder gevreesd. De schrijver weet dat boeiend te vertellen en te illustreren door allerlei voorvallen. Het leek wel een onneembare vesting. Maar toch komt er verandering. Dat gebeurde in oorlogstijd. Er kwam een meisje dat voor de ondergrondse werkte en wier leven niet veilig was om onderdak aankloppen. Ze werd binnengelaten, maar daar hield het dan ook mee op. De moeder van het gezin werd echter ernstig ziek en het meisje deed veel voor de zieke vrouw en voor het hele gezin. Ze voelt het hoe langer hoe meer haar roeping om daar te blijven. Er komt meer waardering voor haar. Ze oefent een bepaalde invloed uit op verschillende leden van het gezin. Het is haar een zaak van veel gebed. De houding van de mannen wordt langzamerhand anders. Tenslotte wordt het hele gezin voor het evangelie gewonnen. Ooms weet dat alles heel mooi te beschrijven. Er zit een heel goede strekking in het verhaal, maar in godsdienstig opzicht voldoet het niet. De bekeringen worden wel wat erg oppervlakkig beschreven. Overigens is het een boek dat we kunnen aanbevelen. Het telt 165 blz. en kost gebonden f 24,95.

B.

SCHOOLBIJBEL

in de Statenvertaling.
Ook goed als HANDBIJBEL te gebruiken

Met verklarende woordenlijst en 11 landkaartjes in kleur, handig formaat 10,6x15,9 cm, in stevige omslag, met Psalmen en Formulieren **f 29,50**

dito, zonder Psalmen en Formulieren **f 24,50**

- Aan kwaliteit papier en bindwerk is veel zorg besteed.

Verkrijgbaar in de boekhandel, of rechtstreeks te bestellen (zonder postzegel) bij

**GEREFORMEERDE
BIJBELSTICHTING**

ANTWOORDNR. 18 3300 WB DORDRECHT

WESTKAPELLE
TE HUUR

Vakantiehuis en luxe
stacaravan op zeer mooi
en rustig plekje op
boerderij bij het strand.
Tel. 01187 - 1441.

Volledig pension aan-
geboden in het landelijk
dorp Kesteren in de Be-
tuwe, 3 km. van Rhenen.

PENSION
DE PEEL

Familie Knuijvers,
Boveneindsestraat 14,
4041 EJ Kesteren,
tel. 08886-1687

Wel eens op
TEXEL
geweest?

Beslist de moeite waard.
Bos, duinen, zee, vogel-
broedplaatsen,
visgelegenheden, etc.,
en ... rust.

U kunt op
'DE VERRASSING'
gebruik maken van

volledig pension voor
groot en klein.

Prijzen v.a. f 285,- p.w.
Of u kunt kiezen voor
een bungalow met alle
comfort of sta-caravan.

Voor 60-plussers
speciale voor- en
naseizoenprijzen.

Vraag vrijblijvend onze
kleurenfolder aan.
Tel. 02223-661 of 391.